

Handläggare
Stefan Larsson Lindmark
Telefon: 0850808494

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2022-08-25

Förskolerapport 2021

Svar på remiss från kommunstyrelsen Dnr KS 2022/600

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har i uppdrag från kommunfullmäktige att årligen ta fram en förskolerapport. Förskolerapporten syftar till att ge en stadsövergripande bild av både fristående och kommunal förskola i Stockholms stad 2021.

Sedan 2020 års rapport syns en utveckling inom flera områden. Till exempel visar uppföljningen på tydligare styrning av det språkutvecklande arbetet och en tydligare organisation för att säkerställa undervisning enligt skollagen i de kommunala förskolorna.

Förvaltningen bedömer att Förskolerapport 2021 ger en bra övergripande bild av kvalitet och utveckling i stadens förskolor.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har gett utbildningsnämnden i uppdrag att årligen utarbeta en stadsövergripande rapport för verksamhetsområdet förskola inklusive en analys av utvecklingen inom området.

För att genomföra uppdraget har bland annat offentlig statistik och uppgifter från SCB, Skolverket, Sweco och ILS (stadens system för integrerade ledning och styrning) sammanställts.

Stadsdelsförvaltningarna har redovisat underlag till rapporten enligt särskilda anvisningar som grundar sig på de utvecklingsområden som identifierades i tidigare års förskolerapporter och nationellt angelägna områden för förskolan. Rapporten grundar sig också på uppgifter som samlats in från förskolor med enskilda huvudmän.

Ärendet

Förskolerapporten innehåller slutsatser utifrån följande områden.

- Personalens utbildningsnivå och faktiska förutsättningar för uppdraget.
- Tillgång till förskola och tidigare förberedelser för fortsatt utbildning.
- Fortsätt utveckla bilden av likvärdig kvalitet i stadens förskola.

Förskolerapporten visar på att åtgärder inom följande områden bör prioriteras för att förbättra kvaliteten och likvärdigheten för alla barn i Stockholms stads förskolor.

Personalens utbildningsnivå och faktiska förutsättningar för uppdraget

Förskolerapport 2020 konstaterade att kriterierna för hur personalens utbildningsnivå följs upp behöver utvecklas och nya mått behöver användas. Förskolerapport 2021 innehåller därför mer utförliga underlag än tidigare.

Mot bakgrund av att 40 procent av personalen i Stockholms stads kommunala förskolor 2020 saknade utbildning för arbete med barn har utbildningsförvaltningen gjort en fördjupad kartläggning av denna grupp.

I 2020 års förskolerapport framgick att det i den kommunala regin fanns ett behov av att få en tydligare bild av behovet av att höja personalens kompetens i det svenska språket. Uppföljningen under 2021 visar att de flesta stadsdelsförvaltningarna som har inventerat (cirka hälften), och därigenom identifierat ett behov av kompetensutveckling i svenska för personalen, har genomfört insatser.

Även när det gäller de enskilda huvudmännen kan det konstateras att det, liksom 2020, finns ett behov (i drygt en fjärdedel av förskolorna) av insatser för att höja personalens kompetens i svenska.

Tre års uppföljning av handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare visar att samtliga stadsdelsförvaltningar har genomfört insatser för att förbättra arbetssituationen.

Utbildningsförvaltningens ”Rapport språkuppdrag 2021” visar att de språkutvecklande arbetssätt som används vid stadens förskolor är grundade i vetenskap.

Det som avgör om arbetssätten blir framgångsrika är kvaliteten på undervisningen och hur den organiseras. Hur arbetet påverkar varje barns språkutveckling behöver följas upp mer systematiskt över tid.

Fortsätt utveckla bilden av likvärdig kvalitet i stadens förskola
Utbildningsförvaltningen har 2021 samlat in underlag för jämförelse mellan egen och enskild regi av bland annat språkutvecklande arbete samt av förutsättningarna för att tillgodose barn i behov av extra stöd. Rapporten konstaterar att det finns behov av att ta fram fler och bättre underlag för att kunna jämföra kommunal och fristående förskola.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen inom förvaltningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen bedömer att Förskolerapport 2021 ger en bra övergripande bild av kvalitet och utvecklingsbehov i stadens förskolor.

Det är positivt att rapporten visar på att stadens förskolor utvecklat sitt språkutvecklande arbetssätt och att det bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Flera insatser har genomförts inom stadsdelsförvaltningens förskolor för att stärka det språkutvecklande arbetssättet. Det har till exempel varit utbildningar i flerspråkighet, utvecklingen av högläsning för barnen, nya digitala verktyg och ett stärkt samarbete med biblioteken.

I rapporten problematiserar utbildningsförvaltningen kring personal i förskolan som saknar utbildning för arbete med barn i förskola, vilket var 37 % av de anställda i staden och även samma andel på Kungsholmens förskolor under 2020.

Förvaltningen ser att detta är en effekt av det stora behovet av att ta in vikarier på grund av en hög frånvaro över tid samtidigt som det är svårt att tillsvidareanställa personal när barnantalet i förskolan går upp på våren och ner på hösten.

Förvaltningen tycker att det är bra att utbildningsförvaltningen gjort en djupare analys av siffrorna eftersom Skolverkets definitioner av relevant utbildning för att arbeta i förskola inte inkluderar barnskötarutbildningar inom vuxenutbildningen.

Stadsdelsförvaltningen följer upp hur många tillsvidareanställda barnskötare som saknar relevant utbildning för att arbeta i förskola, vid varje tertial och i samband med verksamhetsberättelsen. 2021

var det 21 anställda barnskötare som saknade relevant utbildning för att arbeta i förskola. Förvaltningen erbjuder tillsvidareanställda barnskötare utan pedagogisk grundutbildning att gå den ett-åriga vuxenutbildning som finns på Midsommarkransens gymnasium.

Förvaltningen ser det som problematiskt att medarbetare som fullföljt barnskötarutbildning inom vuxenutbildningen inte ses som barnskötare utifrån Skolverkets bedömning och att statistiken som redovisas i förskolerapporten därmed blir missvisande.

Förvaltningen ser positivt på att arbetet med självvärderingsindikatorn i förskolan ses över och utvecklas. Det är dock anmärkningsvärt att resultat och analys för den webbaserade kvalitetsindikatorn inte tas med i Förskolerapport 2021 eftersom den än så länge är en KF-indikator. Det är också den enda indikatorn som ger en bild av hur väl varje förskola erbjuder en god kvalitet för barnen utifrån målen i förskolans läroplan.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter

Förskolerapport 2021 och dess slutsatser får enbart indirekta konsekvenser för barn och barns rättigheter. Innehåll och slutsatser för ökad kvalitet och likvärdighet utgår från skollagens och läroplanens uppdrag. Båda dessa tar sina utgångspunkter i lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Rapportens syfte och innehåll har därför bedömts ligga väl i linje med barnens bästa ur ett barnrättsperspektiv.

Konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män
Förskola har en viktig funktion i samhället för jämställdheten mellan kvinnor och män. I förskolans uppdrag ingår att aktivt inkludera ett jämställdhetsperspektiv för alla barn. Förskole-rapporten lyfter vissa skillnader i förskoleundersökningens resultat mellan pojkar och flickor. I övrigt behandlas inte jämställdhetsfrågor på något konkret sätt. Förslagen i rapporten innebär dock inte en påverkan på barn utifrån kön.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Lena Forsberg
Avdelningschef
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Förskolerapport 2021
2. Tjänsteutlåtande utbildningsförvaltningen
3. Protokollsutdrag §11 Sammanträdesprotokoll 04/2022
Sammanträdesdag 2022-04-28

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2022-08-01
Lena Forsberg, Ansvarig	2022-07-27